

Zemkopības ministrija

ZIZIMM regula – SEG emisijas no mitrzemēm Ieskats ZIZIMM regulas apstiprināšanas procesā

Ieva Licīte

Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības departamenta
Lauksaimniecības ilgtspējīgas attīstības nodaļa

*Seminārs kūdras nozarei par degradēto kūdrāju ilgtspējīgu apsaimniekošanu un LIFE
REstore praktiski izmantojamiem rezultātiem
2019. gada 20. februāris*

Zemkopības ministrija

ZIZIMM regulas* (2018/841) izstrādes process

2016. gada jūlijs

Eiropas Komisija publisko regulas priekšlikumu

2017. gads

Regulas priekšlikums tiek diskutēts EP darba grupās un Eiropas Parlamentā

2018. gada maijs

Regula tiek apstiprināta

* *Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2018/841 (2018. gada 30. maijs) par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 29/2013/ES*

Zemkopības ministrija

ZIZIMM ???

Nacionālajā SEG emisiju inventarizācijas ziņojumā par SEG emisijām ziņo:

- Enerģijas sektorā
- Industriālo procesu sektorā
- Lauksaimniecības sektorā
- **ZIZIMM sektorā – zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība**
- Atkritumu sektorā

Līdz 2020. gadam **ZIZIMM** - klimata politikā tikai valstu individuālās starptautiskās saistības (Kioto protokols)

Periodā 2020-2030 ZIZIMM - ietverts ES klimata politikas saistībās, kuras deklarētas arī starptautiski (Parīzes nolīgums).

Saistību izpildes uzskaiti reglamentē ZIZIMM regula

Zemkopības ministrija

ZIZIMM zemes kategorijas SEG emisiju uzskaitē

Meža zeme
(meža references līmenis)

Līdz 2020

2020-2025

2026-2030

Aramzemes

Zālāji

Apmežošana

Atmežošana

Mitrzemes

	Līdz 2020	2020-2025	2026-2030
Meža zeme (meža references līmenis)			
Aramzemes			
Zālāji			
Apmežošana			
Atmežošana			
Mitrzemes			

Zemkopības ministrija

ZIZIMM regulas (2018/841) būtība

ZIZIMM regula nosaka ZIZIMM sektora **mērķi un mērķa izpildes uzskaites noteikumus** periodā 2020-2030

Regulā noteiktie uzskaites nosacījumi lielākajai daļai zemes uzskaites kategoriju paredz mērķu izpildes «mērīšanu» pret noteiktu laika periodu vai atskaites lielumu.

Mitrzemju gadījumā tas ir periods **2005-2009**

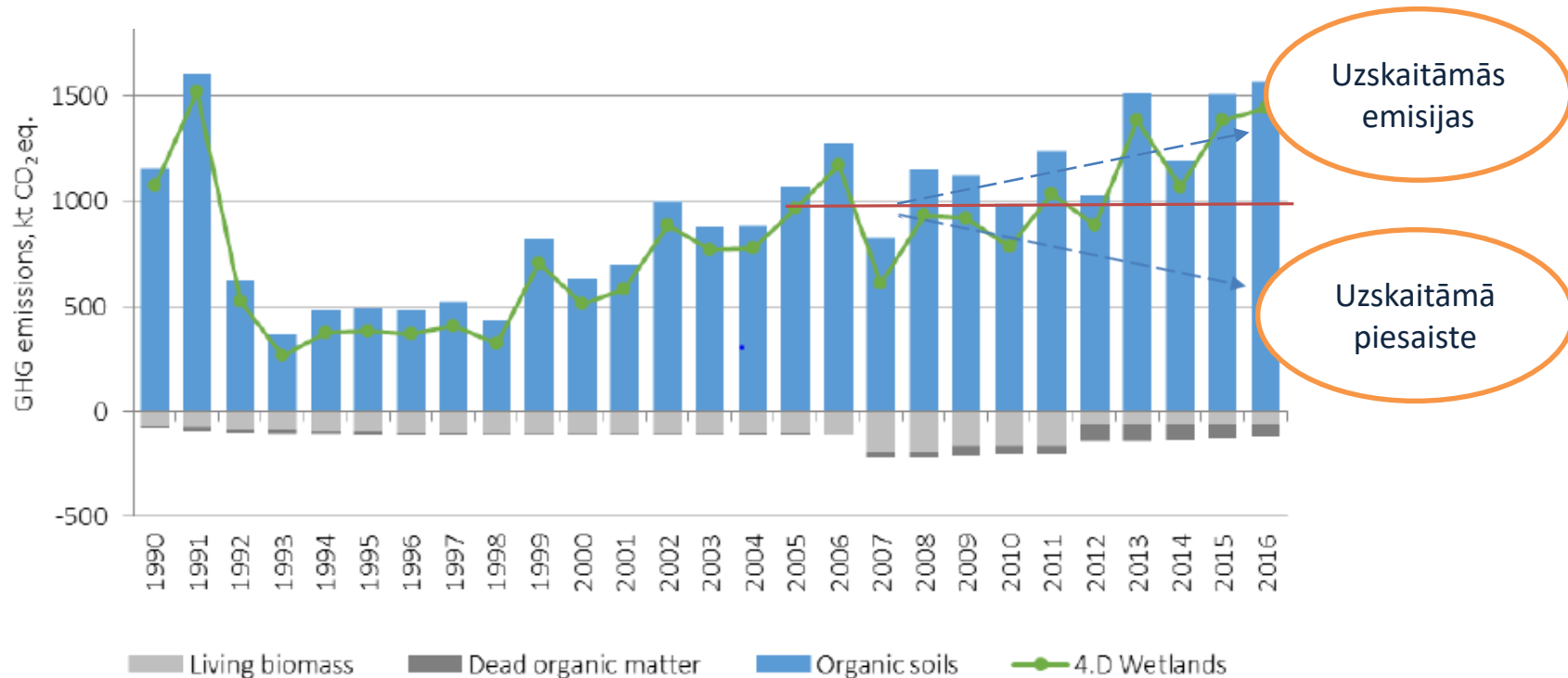
Mērķis – ZIZIMM uzskaites kategorijās uzskaitāmo SEG emisiju un uzskaitāmās CO₂ piesaistes līdzsvars, respektīvi, uzskaitāmās emisijas kādā no zemes uzskaites kategorijām ir jākompensē ar uzskaitāmo piesaisti citās zemes kategorijās, lai summāri iegūtu nulli vai uzskaitāmās piesaistes «pārpalikumu»

Zemkopības ministrija

Mitrzemju kategorijas ietekme uz ZIZIMM mērķa izpildi

Atbilstoši SEG emisiju aprēķina metodikai, **galvenais emisiju avots mitrzemju kategorijā ir kūdras ieguve** un tieši kūdras ieguves apjoma izmaiņas nosaka uzskaites iznākumu.

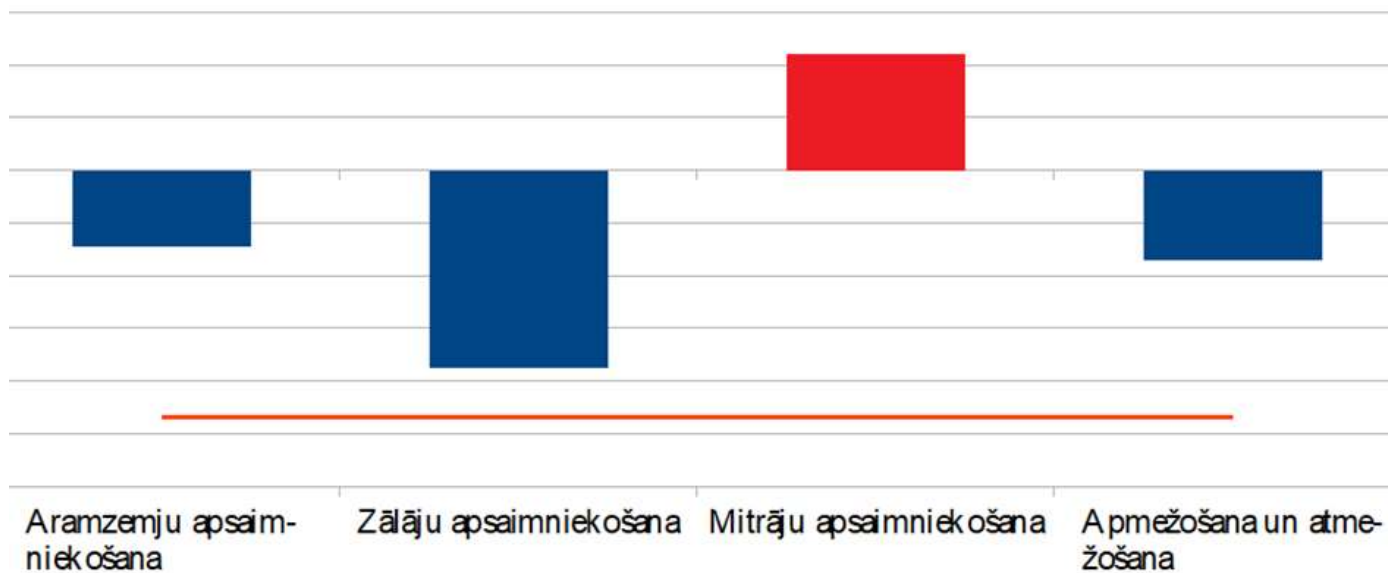

Avots: 2018. gada NIZ iesniegums

Zemkopības ministrija

Indikatīvās ZIZIMM mērķa izpildes aplēses?

Meža
references
līmenis?

Zemkopības ministrija

Mitrzemju uzskaites jautājums ZIZIMM regulas izstrādes un apstiprināšanas procesā

- Sākotnēji EK neietvēra mitrzemju uzskaiti regulas priekšlikumā
- Ideja par mitrzemju uzskaites ietveršanu pirmo reizi parādās Eiropas Padomes darba grupās. To rosina Austrija, atbalsta Zviedrija, neiebilst Vācija, Somija
- Regulas projektam izejot diskusiju procesu Eiropas Parlamentā, mitrzemju ietveršana uzskaitē no 2020. gada parādās kā Eiropas Parlamenta priekšlikums.
- Pret to iebilst vairākas valstis, t.sk. Latvija. Latvija izsaka priekšlikumu nenoteikt uzskaiti par obligātu pirms nav izveidotas atbilstošas mitrzemju uzskaites sistēmas
- Tālāko sarunu gaitā tika apstiprināta redakcija, kas paredz mitrzemju brīvprātīgu ietveršanu uzskaitē periodā 2020-2025 un obligātu uzskaiti sākot no 2026.gada.

Zemkopības ministrija

Latvijas «mitrzemju paziņojums»

Aizstāvot nacionālās intereses, 2017. gada decembrī **Latvija iesniedza** iesniedza Eiropas Komisijai **«mitrzemju paziņojumu»**.

Paziņojumam pievienojās Lietuva. Uzrunāta tika arī Īrija un Skandināvijas valstis. Igaunijas iespējas atbalstīt šo paziņojumu ierobežoja fakts, ka Igaunija attiecīgajā brīdī bija Eiropas Padomes prezidējošā valsts (jāsaglabā neitralitāte)

Paziņojums uzsver:

- mitrzemju jautājums aktuāls tikai daļai ES valstu, bet attiecīgajās valstīs aktualitāte augsta
- pastāv būtiskas SEG emisiju uzskaites nepilnības – dažādu IPCC vadlīniju lietošana, nacionālo emisiju faktoru trūkums, datiem augsta nenoteiktība
- nepieciešams zinātnisks un metodoloģisks atbalsts no EK puses pirms obligātas uzskaites uzsākšanas
- Aicina regulā paredzēt atbilstošu pārejas periodu obligātas mitrzemju uzskaites uzsākšanai ne ātrāk kā pēc 2030. gada

Zemkopības ministrija

ZIZIMM regulas ieviešana – mitrzemju uzskaitē

Reagējot uz Latvijas un Lietuvas «mitrzemju paziņojumu» un apzinoties SEG emisiju inventarizācijas problēmas mitrzemju uzskaites kategorijā:

- ZIZIMM regulā tika paredzēts punkts (2. panta 4. daļa), kas nosaka, ka *«vajadzības gadījumā, ņemot vērā pieredzi, kas gūta, piemērojot IPCC precizējumu IPCC vadlīnijās, Komisija var nākt klajā ar priekšlikumu atlikt apsaimniekotu mitrāju obligāto uzskaiti uz vēl vienu piecu gadu laikposmu»*
- Eiropas Komisijas darba grupās par ZIZIMM regulas ieviešanu vairākkārt uzsvērts, ka 2019., 2020. gadā Komisija uzsāks darbu, atbalstot mitrzemju SEG emisiju uzskaites sistēmu sakārtošanu dalībvalstu SEG emisiju inventarizācijas ziņojumos.

Zemkopības ministrija

Paldies par uzmanību!

[E-pasta adrese: zm@zm.gov.lv](mailto:zm@zm.gov.lv)
<https://www.facebook.com/Zemkopibasministrija>
https://twitter.com/Zemkopibas_min